

ปวงชนชาวไทย เราผู้เป็นข้าแผ่นดินสยาม

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพได้ประทานเส้ากับหม่อมเจ้าขุนพิศมัย ดิศกุล ไว้ดังนี้¹

อันชื่อว่า "สยาม" นั้นมีความศักดิ์สิทธิ์ ด้วยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ได้พระราชทานความหมายกำกับอันเป็นมหามงคลแก่แผ่นดินตามพระราชปวารณาของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช องค์พระปฐมมหากัจจบริกรมราชวงศ์ ว่า ความร่มเย็นเป็นสุข และความเสมอภาคของชนทุกเชื้อชาติที่เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารบนดินพระราชอาณาจักร โดยปราศจากการแยกแยะหรือต่อต้านกลุ่มเผ่าพันธุ์ที่เป็นอื่น เพราะสยามประเทศมีพ่อของแผ่นดินเดียวกัน คือในหลวง ด้วยพระองค์ทรงกอบไปด้วยทศพิธราชธรรม 10 ประการ กล่าวคือ ทรงมีศีลธรรม คุณความดี สามารถ อาจหาญ รอบรู้ เป็นหลักใหญ่ และไม่เคียดแค้นเกลียดชังชนชาติหรือกลุ่มเผ่าพันธุ์อื่นใดที่ต่างเข้ามาพึ่งร่มโพธิ์ทองบนดินแผ่นดินนี้ในทุกยุคทุกสมัย ซึ่งล้วนเป็นชาวสยาม ผู้อ้างความเสมอภาคระหว่างชนชาติและความภาคภูมิใจในชาติ

แม้ชาวต่างประเทศก็ได้กล่าวขานกันมาเป็นเวลาช้านานจนกลัปลายเป็นถ้อยคำอนุรักษ์เกี่ยวกับ "สยาม" ว่า The Most Splendid Kingdom and People of Siam ขอให้ประชาชนใคร่มีความภาคภูมิใจในพระเกียรติคุณของในหลวง โดยดำรงสติมั่นให้มีความวิริยะอุตสาหะบำเพ็ญคุณงามความดีถวายพระมหากษัตริย์อริราชในพระบรมราชจักรีวงศ์ ได้พระราชทานพรอันประเสริฐว่า **ขอสยามจงได้ประสบแต่ความเจริญรุ่งเรือง ขอประชาชนชาวสยามจงได้มีแต่ความสุขสบายเป็นนิรันดร์ และเราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่ง**

มหาชนชาวสยาม

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว เห็นได้ว่า

นายกรัฐมนตรีของไทยในสมัยหนึ่ง และสมาชิกคณะผู้ก่อการบางคนได้กระทำการแต่ลำพังตามแบบฉบับเผด็จการนาซีในเยอรมัน ให้เปลี่ยนชื่อจาก "สยาม" เป็น "ไทย" ในปี พ.ศ. 2482 ตลอดจนให้เขียนประวัติศาสตร์ขึ้นใหม่เพื่อสอดคล้องกับอุดมการณ์ชาตินิยมอย่างรุนแรง โดยกล่าวโจมตีคนจีนในเมืองไทยว่าร้ายกาจยิ่งกว่ายิวเสียอีก ดังนั้นต้องเร่งแก้ปัญหาคนจีนแบบเดียวกันกับที่ฮิตเลอร์กระทำต่อชาวยิวในเยอรมันอย่างฉับพลัน

ผู้รู้หลายฝ่ายจากทั้งในและนอกประเทศคงไม่ให้ความยอมรับชื่อของประเทศไทยในระยะเริ่มแรกด้วยความเคยชินกับชื่อสยามอันมีที่มาแห่งความหมาย จึงกลับนิยมที่จะขนานนามดั้งเดิมนั้น ซึ่งถือเป็นมิ่งมงคลนามพระราชทานอันไพเราะลึกซึ้ง และรักษาสืบทอดกันมาหลายชั่วคน กับอีกการใส่คำว่า "land" หรือ "lande" ต่อท้ายคำว่า "Thai" ก็ยิ่งจะทำให้คล้ายกับชื่อกลุ่มประเทศใหม่ซึ่งเป็นอดีตอาณานิคมของอังกฤษ เช่น Somaliland, Ireland, New Zealand, Zululand เป็นต้น

รัฐบาลได้นำประเทศชาติและประชาชนเชิญคู่ต่อสรพพรรณต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นระลอก ๆ อย่างแทบไม่น่าเชื่อ ได้แก่ กองกำลังทหารญี่ปุ่นเข้าบุกранไทย กรณีพิพาทในอินโดจีน ไทยประกาศสงครามกับสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกาโดยตัดสินใจเข้าเป็นพันธมิตรกับฝ่ายอักษะผู้พ่ายแพ้สงคราม พระนครถูกทิ้งระเบิด แต่ด้วยพระบารมีปกเกล้า ฯ ได้เกิดขบวนการเสรีไทยขึ้นรักษาเอกราชอธิปไตยของชาติไว้ได้ เกิดปัญหาปรับปรุงหนังสือไทยและรัฐนิยม อุทกภัยครั้งใหญ่ ปัญหาภัยชาวยิวในแพร่

¹ หม่อมเจ้าขุนพิศมัย ดิศกุล ได้ประทานเส้า ณ สถานเอกอัครราชทูต กรุงเบอร์ลิน สวิตเซอร์แลนด์ เมื่อ พ.ศ. 2517 ในขณะที่ยังดำรงตำแหน่งอัครราชทูต

ระบอบ การฉ้อราษฎร์ โดยแหล่งข่าวต่างประเทศ
แหล่งหนึ่ง ได้วิเคราะห์เพิ่มเติมไว้ว่า^๖ เจ้าหน้าที่
ราชสำนักจำนวนหนึ่งมุ่งร้ายต่อสถาบันและหวังให้
เกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรงระหว่างรัฐบาล กองทัพ
และพระราชวงศ์ เพื่อรักษาผลประโยชน์อำนาจของคณะ
ผู้ก่อการไว้ แล้วกล่าวชัดทอด ขบวนการ นายปรีดี
พนมยงค์ นายกรัฐมนตรี อย่างปราศจากเหตุผล
ตลอดจนได้เกิดเหตุการณ์ปฏิวัติรัฐประหารอีกหลาย
ครั้งหลายคราวนับไม่ถ้วน กระนั้นก็ดีชื่อของประเทศ
ยังถูกปรับเปลี่ยนไปตามอำเภอใจของผู้นำทางการ
เมืองโดยปราศจากการคำนึงถึงบรรพชนของชาติ
แม้แต่น้อย กล่าวคือ เปลี่ยนเป็น "สยาม" อีก
(เฉพาะภาษาต่างประเทศ) ในเดือนกันยายน พ.ศ.
2488 เพื่อเอาใจฝ่ายสัมพันธมิตรและเลี่ยงการเป็น
ชื่อเดียวกันกับเมื่อไทยเข้าสู่สงคราม แต่แล้วก็ได้
เปลี่ยนกลับไปเป็น "ไทย" อีกครั้งในเดือนพฤษภาคม
พ.ศ. 2492 ถูกขยับขึ้นต้นการประกาศเปลี่ยนชื่อ
ประเทศทั้งประเทศก็ปรากฏเป็นเช่นนี้ และได้ปล่อย
เลยตามเลยมาเป็นเวลายาวนานถึง 60 ปีแล้วในปีนี้

^๖ "ไทย" สารคดีประวัติศาสตร์ กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์ , 2539 ข้อมูลทางบรรณานุกรม หอสมุดแห่งชาติ ISBN 974-6780-77-7 หน้า 250-251,253-255(ชมรมพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้า กรมพระยาตำราวงษาภาพ พิมพ์เผยแพร่)